TIDSKRIFT FÖR

SCHACK

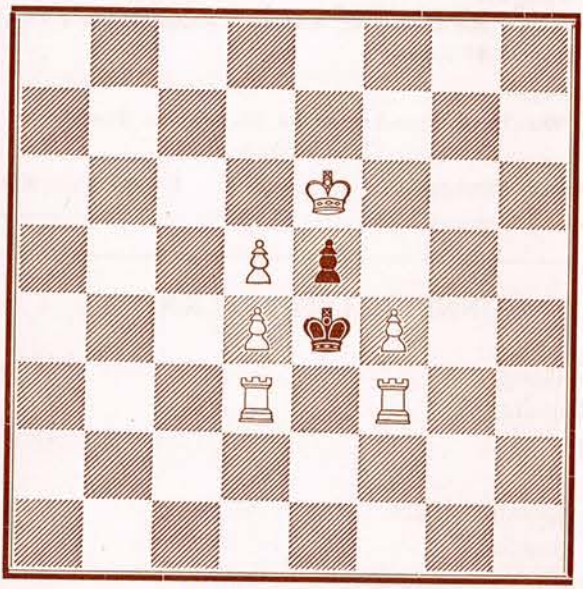

Matt i fyra drag.

UR INNEHÅLLET:

- **Kongressen i Motala**
- **Artikel av dr Euwe**
- **Svenskar till storturnering**

JULI 1946 **7** **ÅRGÅNG 52**

TIDSKRIFT FÖR SCHACK 1946

Expedition: Drottninggatan 29 C, Stockholm. Postgirokonto 3973.
Annonsavdelningen: Telefon 31 67 22 (kl. 9—10).

Redaktör och ansvarig utgivare:
Erik Lundin, Alströmergatan 32, uppg. 8, 4 tr., Stockholm.
Telefon: 53 72 20 (kl. 9—11) 11 51 95 (kl. 12—13).

Korrespondensturneringar:
Nils Tegelman, Per Lindeströms Väg 110, Hammarbyhöjden.

Problemavdelningen:
Gunnar Andersson, Katarina Bangata 15, 1 tr., Stockholm.
Telefon: 44 32 80.

Studieavdelningen:
A. Werle, Krukmakaregatan 38, nb. th., Stockholm.

PRENUMERATIONSPRIS: KR. 6: —. I FINLAND KR. 7: 50.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING:

	Sid.
Motalakongressen	177—188
Spelöppningsteori	189—192
Partier	193—201
Problem	202
Korrespondensschack	203
Olaf Smedal död	203
Turneringen i Groningen	204
Kungapokal i Köpenhamn	204

SCHACKKLUBBAR!

Förslag till klubbmärken, förtjänsttecken, medaljer och plaketter uppgöras kostnadsfritt.

SPORRONG & CO.

KUNGSGATAN 17 * STOCKHOLM 1

Telefon: Namnanrop "SPORRONG & CO."

TIDSKRIFT FÖR SCHACK

Officiellt organ för Sveriges Schackförbund

N:r 7 Juli 1946 Årg. 52

Jätteuppbåd kring Motalakongressen.

Nya stadgar, nytt system i funktion.

Vid Sveriges schackförbunds 30:e kongress med turneringar i Motala under tiden 30/6—7/7 återspeglades det efter kriget ökade intresset för schack världen runt. Utmärkta arrangemang, enorm anslutning samt en hjärtlig och kultiverad stämning kan sättas som motto på denna jubileumstillställning.

Allt vad förberedelserna till detta storslagna arrangemang kunnat medföra av försakelser och vedermödor för anordnarna fick en vacker och blygsam tolkning i ledarens, folkskollärare Eric Hornmark, hälsningsanförande. Han var den förste, som besteg podiet i Läroverkets aula strax efter kl. 14 lördagen den 30/6. I sitt tal erinrade han om den glädje det väckt i Motala, att Visbykongressen godkänt inbjudan till kongress och tävlingar i Motala 1946. — Förberedelserna har ingalunda varit betungande, framhöll talaren vidare. De har underlättats genom det stöd vi rönt av kommunala myndigheter, industrier, enskilda schackvänner samt ej minst från Östergötlands och Sveriges schackförbunds sida. Det är glädjande för oss, att så många hörsammat inbjudan. Det återstår emellertid att se, om glädjen varar till kongressens sista dag. Och detta beror väl närmast på, om Motala skall kunna ordna allt till gästernas belåtenhet. Vi hoppas på ett gott och lyckosamt resultat för deltagarna i de stundande turneringarna. Med hänsyn till den stora anslutningen har det varit nödvändigt att tillämpa Monrads system. — Slutligen riktade talaren en välkomsthälsning till Sveriges schackförbunds styrelse och speciellt dess ordförande, ombuden, spelarna samt representanter för staden, pressen m. fl.

När dagarna kommer hoppas jag vi glädjas inför väl genomfört värv. Vi önskar ökat deltagande till kommande kongresser, och hälsar jag å Motala Schacksällskaps vägnar alla hjärtligt välkomna.

Härefter bestegs talarstolen av tf borgmästare Hans Norell. — 1945 års kongresstad brukar ofta benämnas »Rosornas och ruinernas stad. Årets kongressstad har stundom fått gå under beteckningen »Staden med de höga popplarna och den låga moralen». Popplarna skattar — tyvärr — alltmer åt förgängelsen, och vad moralen beträffar kan jag försäkra, att Motalaborna ingalunda är några ruiner. Tvärtom. Staden har en strävsam och idog befolkning med öppen blick för nuets och framtidens krav.

Så övergick talaren bl. a. att omtala, att Baltzar von Platen grundlagt staden, att den under de senaste 10 åren vuxit från c:a 6,000 till 9,000 innevånare och hoppas efter föreslagen inkorporering kunna komma upp till 23,000 innevånare och bli en ordinär medelstor stad, att Motala har storslagna industrianläggningar, att läget gjort staden till en sjö- och stapelstad, där 2 à 3,000 fartyg årligen passerar samt att Waramobaden är säkerligen landets största insjöbad.

Långt utanför den invigda krets, som här fördjupar sig i schackspelets mysterier, har beslutet att hålla årets schackkongress i Motala hälsats med största tillfredsställelse. Vi hoppas att dessa dagar skall ge er både den intellektuella glädje, som spelet och tävlingen skänker och den trevnad, som vi alla här önskar bereda er.

Jag tror mig ha förstått, att schackspelets utövare i sin konst ser något vida mer än en förströelse eller en kanske livslång hobby. Den strid, som utkämpas mellan schackspelarna, är ägnad att skärpa intellektet, hålla uppmärksamheten vid makt och lära vederbörande att tänka först och handla sedan. Ja, schackspelet har framställts som en moralbildande faktor av rang och ger, sägs det, med sina urgamla anor en bild av livet självt.

Det stora deltagarantalet i dagens kongress vittnar om, att intresset för schack är levande i vårt land. Enligt uppgift har deltagarantalet icke tidigare överträffats. Jag lyckönskar stadens schacksällskap till att ha fått anordna denna förnämliga kongress.

Så var det förbundsordförandes, riksdagsman Erik Olsons, tur att ta till orda. — Jag gläder mig åt de ord borgmästaren yttrat om detta ädla spel. Det värmer en i hjärtat att höra sådana tongångar från en man utanför vår egen krets. Vi tror oss kunna gagna större och djupare intressen än dem som enbart ge tillfredsställelse och förströelse.

För oss schackets män är det angenämt att träffas vid kongressen som är årets stora händelse. Året som går användes till flitigt förberedande. Den samvaro som kongressen möjliggör är av stor betydelse. Metoden att lära känna landet genom att samlas på olika platser är av stort värde, även om det innebär en avsevärd börda för arrangörerna. Herr Hornmarks deklaration att förberedelserna inte inneburit någon större möda och uppoffring anser jag vara en anspråkslös tolkning av det intensiva arbete, som måste ha utförts av arrangörerna.

Deltagarantalet ökas, och större krav ställts på arrangörerna. Detta starkt tillväxande intresse för schackspelet uti i världen har också blivit Sveriges schackförbunds uppgift. Det har blivit rekord i år, men detta rekord hoppas jag inte blir långlivat. Det är oss en glädje att få kongressa i en så vacker sommarstad som Motala. Jag ber att till det arrangerande sällskapet få uttala förbundets varma tack för det omfattande arbete som nedlagts för förberedelserna till denna kongress, och förklarar jag härmed Sveriges schackförbunds 30:e kongress öppnad.

Den första delen av föredragningslistan avverkades i raskt tempo. Protokoll från Visby-kongressen lades — utan att behöva uppläsas — med godkännande till handlingarna. Att jämte ordföranden justera protokollet från Motala-kongressen utsågs herrar L. Bohmgren och S. Lindquist, Stockholm. Styrelse- och revisionsberättelser lades med godkännande till handlingarna utan debatt, och styrelsen beviljades av revisorerna föreslagen ansvarsfrihet för det gångna arbetsåret. Vinst- och förlustkonto balanserade på kr. 6,086:88, kapitalkonto på kr. 8,896:18 samt utgående balanskonto på kr. 10,188:81. Röstlängder och fullmakter granskades, varefter upprop av ombud företogs.

Västgötahövdingen C. Löfzén passade före styrelsevalet på att förorda utökad styrelse med arbetskraft från Västergötland: N. Lübinger. Styrelsen omvaldes med acklamation och består av riksdagsman E. Olson, Göteborg, ordf.; advokat F. Rogard, Stockholm, v. ordf.; kammarskrivare E. Carlén, Stockholm, sekr.; civ.ing. F. Andersson, Göteborg, skattmästare. Ledamöter utan särskilt angiven funktion är: fabrikör J. E. Ekelund, Örebro; tjänsteman C. Bylander, Norrahammar; köpman G. Berg, Östersund; löjtnant T. Lundell, Falun. Redaktör E. Jacobson, Stockholm, hade undanbett sig ev. omval såsom suppleant, och i hans ställe invaldes ing. O. von Sneidern, Stockholm samt återvaldes tjänsteman P. O. Frank, Stockholm. Revisorer blev Hj. Holmqvist och N. Ahlin, Stockholm med E. Åhman, Göteborg som suppleant. I samband med antagandet av nya stadgar godkände kongressen förslaget om utökandet av styrelsen med en leda-

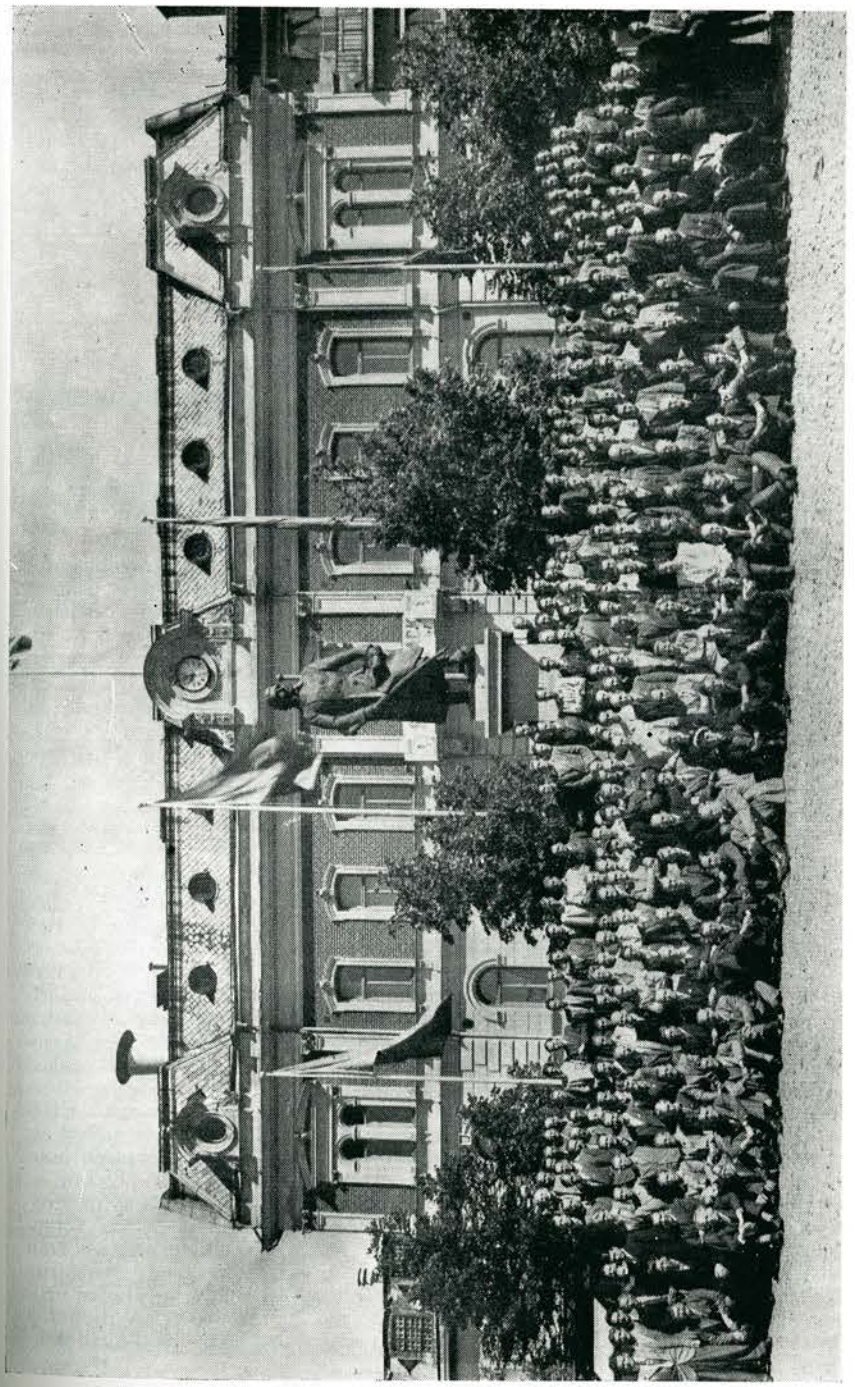

Gruppbild av kongressdeltagarna framför Stadshotellet och von Platens staty.

mot. På denna nya plats invaldes redaktör N. Lübinger, Vänersborg. Att representera Sverige i världsschackförbundet omvaldes E. Carlén och i Nordiska schackförbundet E. Olson och E. Carlén. Nils Tegelman fick i uppdrag att representera landet vid Internationella korrespondensschackförbundet med E. Larsson, Traneberg som suppleant.

J. E. Ekelund, Örebro, valdes till överledare. Övriga turneringskommitterade blev: H. Pregmark, N. Jädermyr, E. Lindelöw och G. Lundkvist, samtliga Motalabor. Någan ansökan om att få arrangera nästa års kongress förelåg inte. Församlingen uppdrog därför åt styrelsen att besluta om tid och plats för 1947 års kongress.

Hederstecken till två populära schackdrabanter.

Ordföranden begärde kongressens godkännande att till hrr F. Rogard och E. Jacobson, Stockholm, få utdela förbundets förtjänsttecken, Collijnplaketten i guld, och förslaget bifölls med acklamation. — Det är en heder för mig att utdela guldplaketten till hr Rogard, sade ordföranden bl. a. Rogards insatser för schackspelet har under många år varit av stor betydelse. Utan hans generösa insatser hade vi inte varit i tillfälle bjuda de utländska program som nu främst genom hans försorg kommit till stånd. Han har tagit av sin egen strängt upptagna tid och skänk förbundet. »För hängiven insats till schackspelets fromma» tilldelas hr Rogard förbundets Collijnplakett i guld.

Ernst Jacobson har under en lång följd av år varit ett lysande föredöme för allt vad vi vill sätta högst, en eminent sakkunnig schackman, rådgivare och avdömare av partier. Hans insatser är obestridliga. Ingen i landet har gjort insatser under så lång tid av samma betydelse som Ernst Jacobson. »För insatser av utmärkt betydelse för Sveriges schackförbund» tilldelas Ernst Jacobson förbundets Collijnplakett i guld.

Ordförandens tal och plakettutdelningen träffade tydligen huvudet på spiken. Efter ceremonien ekade länge i salen ljudet av de församlades kraftiga applåder. Rogard steg därefter fram och till synes rörd tacka å egna och vännen Jacobsons vägnar för »den vackra och storslagna» utmärkelse, som de hedrats med.

Att hela kongressförhandlingarna kom att omfatta drygt 6 timmar bar — utöver vissa personers stora benägenhet att låta höra sin egen stämma — det nya stadgeförslaget största skulden.

Ordf. redogjorde till en början för arbetet bakom stadgarnas tillkomst och hur de varit ute på remiss hos samtliga underförbund och huru som styrelsen beaktat de nya synpunkter och ändringsförslag, som därvid framkommit. Till en början ville lektor Mandal veta, om det nu var definitivt slut med »direktanslutna föreningar». Och det var det förstås. Vidare ville Löfzén kalla Sveriges schackförbund för »förbundet» och underförbunden för »distrikten», men majoriteten ville något annat — eller vad stadgeförslaget sade i denna fråga — sedan de lyssnat till hr ordföranden, som ansåg förslaget alltför »radikalt». Så passerade ett par paragrafer »revy» utan anmärkning. Lektor Mandal ville att endast landsförbundet skulle stå som arrangör av matcher mot främmande landsförbund, detta med hänsyn till att underförbund och föreningar annars kunde misskreditera den svenska schackäran. Paragrafgodkännandet fortsatte sedan att fungera snabbt och friktionsfritt. Inne i tävlingsbestämmelserna passade kongressen på att göra herrar Ekström, H. Carlsson, Karlin, E. Jonsson samt A. Mellgren till spelare i landslagsklassen. Ekenberg gjorde ett inpass och föreslog, att vid alla landstävlingar äger årets Sverigemästare rätt att spela vid första bordet samt att vid uttagning till landsmatcher bör i första hand spelare från landslagsklassen ifrågakomma. Ekenbergs motion kunde inte tas med i stadgarna men antecknades till protokollet. Hjorth motsatte sig i ett längre anförande nedflyttningen från landslagsklassen under motivering, att bl. a. halten av partierna kom att bli lidande på en dylik åtgärd. Hans assisterades i viss mån av Bohmgren. Men Rogard gjorde slut på alla dylika funderingar och trodde sig — trots att han inte är spelare av landslagsklass — se en bättre lösning i stadgeförslaget. Och så skulle detta vara det väsentligaste som förekom under den som tidigare nämnts dryga 6 timmars långa debatten, allt med reservation för ev. hör- och skrivfel.

Pax.

Tävlingarna.

Sverigemästaren behöll titeln.

Siffermässigt sett hemfördes en överlägsen seger i landslagsklassen av Erik Lundin, som nu tog sitt fjärde mästerskap. I verkligheten var striden långt hårdare. W. Pettersson hade vinstställning när han överskred tiden med fem drag kvar i sitt parti mot Lundin, och mot Sköld var det rena miraklet som räddade en halv poäng åt titelförsvararen. I övrigt kunde emellertid Lundin uppvisa flera granna partier och säkrade ett skönhetspris redan i första ronden i sin uppgörelse med Stoltz. Den senare hämtade sig aldrig efter den skrällen, spelade påfallande slappt och hamnade i slutet på tabellen!

Som debutant skötte sig Sköld ypperligt ,och vi hoppas och tror att han med framgång och på ett hedrande sätt kommer att försvara sin plats bland landets elitspelare. Skarp delade andraplaceringen med Sköld efter en blygsam start med bl. a. nederlag mot championen men med det granna spurtresultatet av 3½ i de fyra sista partierna. Med hänsyn till sin samtidiga journalistiska gärning är han närmast beundransvärd. Ekenberg och Carlsson delade fjärde och femte priserna. Den förre visade, att bl. a. hans Buenos Aires-resa och tidigare Sverigemästerskap inte varit någon tillfällighet och att man har rätt att behandla spelöppning m. m. på sitt eget speciella sätt, när det i alla fall ger utdelning och inte är regelstridigt. Carlsson startade med ett »hedersamt» nederlag mot »ettan» och gick samma öde tillmötes några ronder senare mot tvåan Sköld. Avslutningen 2½ av tre var stark och av detta var segern över Hjorth starkast. Kinnmark och Hjorth delade nästa platssiffra, även om det i övrigt inte finns så stora likheter mellan dem varken som spelare eller sportsmän. Schackspelare är i regel mycket blygsamma och fåordiga, och av de ytterst sparsamma uttalanden som fälldes kring spelet och resultaten, kunde vi dock utläsa, att Kinnmark var den mest blygsamme och belåtnare med sitt resultat än kamraten »på plats». Att de goda spelarna W. Pettersson och G. Stoltz delade köplatsen måste tyda på, att de stått på mindre god fot med Fru Fortuna.

Landslagskl. Motala 1946	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Poäng
1. E. Lundin, Stockholm	—	1	½	1	½	1	1	1	1	7
2. G. Skarp, Göteborg	0	—	1	½	½	½	1	1	½	5
3. K. Sköld, Stockholm	½	0	—	1	1	0	1	½	1	5
4. H. Carlsson, Göteborg	0	½	0	—	1	1	½	½	½	4
5. B. Ekenberg, Växjö	½	½	0	0	—	½	½	1	1	4
6. S. Hjorth, Örebro	0	½	1	0	½	—	½	0	½	3
7. O. Kinnmark, Göteborg	0	0	0	½	½	½	—	1	½	3
8. W. Petterson, Norrköping ..	0	0	½	½	0	1	0	—	½	2½
9. G. Stoltz, Stockholm	0	½	0	½	0	½	½	½	—	2½

Inge Johansson till landslagsklassen.

Första mästargruppen gick till Stockholm genom S. Lindquist. Efter att i första ronden ha mött — som han själv uttryckte sig gruppens bästa spelare — Martin Johansson och förlorat mot denne tog han fem segrar i följd och remi mot O. W., sedan segern var tryggad. H. Malmgren, som alltid kan mycket i schack men är kanske inte tillräckligt äregirig och konditionsstark, tog andra pris med endast nederlag mot segraren. Stockholm, Göteborg och Örebro belade närmaste platser genom L. Lindberg, S. Nyman, E. Åhman och O. W. Johansson, samtliga med 4 poäng. Något överraskande var Martin Johanssons 3½, efter pristagarna. Den ungdomlige åldringen S. Krenzisky genomled de fem första ronderna utan nederlag och stannade på 3 poäng. Buskenström hade 6 remi i följd men fick en nolla i protokollet i slutmatchen mot Sterner. Korrespondensfenomenet Brynhammar klarade sig sämre vid spel inför »publik» än hemma i sin bostad. Nyman debuterade utmärkt, och Lindberg gjorde ett starkt intryck särskilt i slutronderna, 3½ av 4. Av Backlund hade vi väntat bättre resultat.

Inge Johansson utgick som säker segrare i andra gruppen. I femte ronden satt han öga mot öga med sin svåraste konkurrent, R. Bjurulf, som då hade samma poängsumma. Han vann denna duell efter övertygande spel och säkrade lätt sin slutseger i de två återstående ronderna mot spelare i bottenskiktet och slutade på 6 poäng. Willborg och Bjurulf kom närmast på 5. G. Andersson, Karlstad, F. Dahlberg, Göteborg och A. Bergqvist, Stockholm följde sedan på 3½. Motalas egen mästare Isaksson började bra men föll och stannade på 2½. Även Fröberg, Härnösand hade svårt att göra sig gällande och nöjde sig med samma poängtal efter fyra nederlag. Än värre gick det för Molin, Stockholm, som endast tog en poäng. G. Eriksson, Stockholm, G. Wenander, Göteborg och S. Carlsson, Västerås stannade på 3 p.

Inge Johansson.

Första omspelet mellan gruppsegrarna slutade efter korrekt spel remi. I det andra kom Lindquist i fördel som vit, och åskådarna gick faktiskt och väntade på ett knock-out slag av honom. Men i i schack kan hända mycket, och den lugne skåningen var tydligen beredd på det värsta. Efter några mindre starka drag från Lindquists sida var saken klar — Johansson kongressmästare!

Johansson åtnjuter ett gott schackrykte i sin hemstad med omnejd. Även i andra sällskap har han förstått att hävda sig och var nära att gå upp i högsta klassen redan vid kongressen i Malmö.

Det måste komma till omspel om första mästartiteln. Den välkände kämpen från Norrköping N. Wallentin stod högst på listan med 5, när sista ronden spelades mellan Andréasson och Cederlind. Den senare vann och vann bägge omspelen mot Norrköpingsbon. På det organisatoriska området är han välkänd i Värmland, framstående korrespondensspelare och pristagare i klass I från flera kongresser. Elis Stenberg, Falkenberg och E. Eriksson, Eksjö kom närmast på 4½. Den senare hölls som favorit av bl. a. denna tidnings medarbetare Påhlman. Andréasson, Karlskrona, S. Olsson, Långshyttan, E. Wadling, Eskilstuna, och G. Krenzisky, Malmö hade 4 poäng. Bäck, Stockholm, Gannholm, Burs, och Berglund, Örebro, svek i någon mån. I grupp 2 blev det omspel mellan tre, G. Lundh, Gävle, H. Björkgren, Borås och O. Nilsson, Eskilstuna med den senare som vinnare av mästartiteln. Värmland hade till sista ronden en god chans att få ännu en svensk mästare i Goode, som föll mot Lundh och jämte Å. Edbäck, Borlänge stannade på 4½. Tredje gruppen gick till Dalarna genom G. Granlund, som tog 6. Smålands »store» M. Lilliesträm, Jönköping hade 5½, B. Boberg, Stockholm och O. Carlberg, Örebro 5, J. Mörby, Lidköping 3½.

H. Weimo, Borås tog hem fjärde gruppen på 6 poäng efter endast ett nederlag, mot konkurrenten H. Delang, men seger mot en annan svår medtävlare, G. Claeson, vilka båda stannade på 5. K. Arnstam, Lund, hade 4½ och L. Eriksson, Långshyttan 4. Sista gruppen gick till Tranås genom Erik Larsson, som gick »direkt genom» klassen från klass II och blev Smålands förste (?) svenske mästare. E. Åsberg, Borås, hamnade på 5½, en halva efter mästaren. T. Johansson, Göteborg, hade 4½, N. Nylander, Domsjö, och H. Strand, Kiruna, 4 poäng.

Klass 2: Grupp 1: 1) Bengt Jacobsson, Karlskoga, 6 p.; 2—3) A. Eklöv, Sjuntorp, G. Carlsson, Linköping, 5 p.; 4) B. Lindqvist, Uppsala, 4½ p.; 5) Ingeborg Helmertz Stockholm 4 p.

Grupp 2: 1—3) M. Joffe, Stockholm, S. Pettersson, Ljungbro, E. Svensson, Tranås, 5 p.; 4—5) K. Strömberg, Stockholm, O. Wennberg, Götebosg, 4½ p.

Grupp 3: 1) L. Dolk, Eksjö, 6 p.; 2) H. Runström, Tibro, 5½ p.; 3) B. Häggqvist, Stockholm, 4½ p.; 4) K. Jacobsson, Göteborg, 4 p.

Grupp 4: 1—3) M. Malmberg, Eskilstuna, H. Gustafsson, Sandviken, N. Karlén, Fritsla, 5 p.

Grupp 5: 1) A. Eklöf, Stockholm, 5½ p.; 2—4) E. Andersson, Eskilstuna, B. A. Lind, Roma, Å. Boman, Sjuntorp, 5 p.

Grupp 6: 1) G. Steinick, Fritsla, 5½ p.; 2) R. Andersson, Fristad, 5 p.; 3—5) E. Karlsson, Stockholm, H. Andersson, Motala, Y. Björling, Nyköping.

Grupp 7: 1) S. Hjärtsson, Eskilstuna, 5 p.; 2—4) N. Andersson, Skara, H. Ek, Jönköping, A. Rydholm, Nynäshamn, 4½ p.

Grupp 8: 1) S. Westerberg, Motala, 5½ p.; 2—3) H. Forsberg, Eskilstuna, R. Larsson, Kungsgården, 5 p.

Grupp 9: 1) Å. Hillman, Gävle, 6 p.; 2—3) H. Persson, Degerfors, H. Larsson Anderstorp, 5 p.

Grupp 10: 1) M. Nohlin, Heby, 5½ p.; 2—3) L. Öckner, Motala, A. Hildebrand, Uppsala, 5 p.

Grupp 11: 1—4) H. Ljuslin, Fagervik, R. Larsson, Eskilstuna, E. Arvidsson, Göteborg, R. Utruste, Lidköping, 5 p.

Grupp 12: 1) E. Wendelin, Uppsala, 5½ p.; 2—3) H. Sandin, Stockholm, N. Bonander, Göteborg, 5 p.

Skönhetspriser: Landslagsklass: E. Lundin, Stockholm (Lundin—Stoltz).
Mästarklass: L. Lindberg, Stockholm (Lindberg—Brynhammar).
1:a klass: L. Eriksson, Långshyttan (Claesson—Eriksson).
2:a klass: G. Bruce, Stockholm (Bruce—Karlsson).

Extrapriser: För bästa Motalaprestation: f. d. aktiva Motalaspelares pris till S. Westerberg.

För bästa Skåneprestation: Skånes schackförbunds pris till Inge Johansson, Malmö.

Pris till: 1) Bästa Motalaspelare S. Isaksson, 2) Framgångsrik Motalaspelare i kl. 2: L. Öckner.

Även blixttävlingen slog rekord med 122 deltagare. Till kvartsfinalen kvarstod R. Bjurulf och E. Lundin, Stockholm, O. Kinnmark, Göteborg och S. Carlsson, Västerås, med slutlig ordningsföljd: 1) Lundin, 2) Kinnmark, 3) Carlsson och 4) Bjurulf. Dubbelseger för Lundin således, men så fanns det också dubbla mjölkbarer i Motala!

*

Utflykten till Vadstena blev ett angenämt och uppskattat inslag. Men så var herr Robertsson inte med denna gång! Avfärden skedde i strålande sol på kvällen och slutade i åska och störtregn vid midnatt. Men så hade deltagarna fått se och höra åtskilligt om denna historiska och vackra 1500-tals stad. En guide från klosterstaden vid Vättern ställde sig välvilligt till sällskapets förfogande och invigde oss på ett enkelt och trevligt sätt i stadens historia.

*

I den flotta avslutningsbanketten på Stadshotellet deltog omkring 170 personer. Talen voro inte så många denna gång som brukligt, kanske mest beroende på, att en hel del måste bryta upp rätt snart och passa tågen mot hemorterna. Advokat F. Rogard, Stockholm, företrädde förbundsstyrelsen och tolkade med känd skicklighet styrelsens och gästernas tacksamhet till arrangörerna med bl. a. slutorden: — Ingen har gjort en kongress bättre än Ni. — Och det ville nog samtliga resenärer skriva under på. Erik Lundin talade å pristagarnas vägnar, E. Hornmark för arrangörerna samt Ekelund som överledare å egna och tävlingsledningens vägnar.

*

Monrads system mottogs inte med öppna armar. Majoriteten var tveksam och önskade i varje fall flera ronder. En del tyckte det kunde vara lika bra som annat system, under det andra var helt nöjda med det. Som rådgivare uträttade lektor B. Ekenberg ett storartat arbete i samband med systemets tillämpning. Han själv och flera av tävlingskommitterade fick sätta till många nattimmar för att få det hela att gå ihop.

*

H. Delang Stockholm var kanske den som blev mest lidande på nyckfullheten i valet av färg, då han fick 5 svarta och endast två vita. Det kanske går att fördela färgerna något bättre en annan gång.

*

Kongressrekord lär O. Kinnmark, Göteborg, ha med 17 kongresser på nacken, starkt hotad av T. Lingren, Stockholm, S. Carlsson, Västerås och E. Wadling, Eskilstuna.

*

Bland de 267 deltagarna fanns det övervägande städade människor. Nederlag och segrar togs med jämnmod, och uppträdandet var korrekt och hyfsat. Ett par klagomål mot den hårt prövade arrangörstaben förekom dock. Men de bör tas som en lärdom till nästa kongress. Man låter inte sitt sämre jag ta överhand. Om så är det kanske snart slut med vederbörandes kongressdeltagande! Ty en osund anda tror vi inte har utsikter att bosätta sig i denna gemytliga församling, som kallas schackkongress.

*

Prissamlingen var storslagen, och det länder arrangörerna till heder, att ha kunnat åstadkomma så många och dyrbara heders- och skönhetspriser.

*

Av de tre deltagande damerna var det endast vår kända mästarinna Ingeborg Helmertz, som lyckades hävda sig bland männen. Men alla var nöjda ändå, tacksamma för alla goda lärdomar, och belönades med blommor och annat för sin tappra kamp.

*

Önskemålet hos många duktiga spelare utanför de stora schackcentra är hård träning mot bättre spelare. En fråga som vi hoppas styrelsen bör ta i tu med, nu sedan de nya stadgarna lyckligt är i land.

*

Förbundsordföranden trodde inte på stadgarnas »eviga bestående» men var glad att de kunnat godkännas och att man kan börja vinna praktiska erfarenheter om deras lämplighet.

*

Den ekonomiska frågan upptogs som sista punkt på dagordningen vid kongressen. I allmänhet ställde ombuden sig förstående inför förslaget att med höjda avgifter förbättra förbundets ekonomiska ställning, och styrelsen fick i uppdrag att till nästa kongress framkomma med förslag efter att ha informerat underförbunden i frågan.

*

Äldst bland spelarna var 55-åriga kyrkoherde T Åhlander, Vankiva, grundare av Karlskrona schackklubb, och före 1917 aktiv tävlingsspelare inom sydsvenskt schack. I klass 1 tog han nu 2 poäng i de tre första ronderna men spelade sämre i fortsättningen till följd av mindre god kondition. Yngst i skaran var 15-åringen I. Gumælius, Uppsala, som tog 3 poäng i klass II.

*

Till alla dem, som anser sig ha uträttat verk av den storlek och betydenhet, att referatet från kongressen i all sin knapphet inte tillnärmelsevis har kunnat gett rättvisa åt dem och till alla dem som ev. anser sig ha blivit bortglömda, och för ev. andra fel och brister ber vi om benäget och vördsamt överseende!

B.

Schackklubben Fenix 40 år.

Söndagen den 5 maj högtidlighöll Schackklubben Fenix, Borås, sin 40-åriga tillvaro. Dagen inleddes med en blixtturnering enligt Monrads system med 32 deltagare från klubbar inom distriktet.

SK Fenix bildades den 13 juli 1906 av medlemmar i IOGT. Från början kunde endast IOGT-are erhålla inträde, men efter några år öppnades klubbens portar för alla schackintresserade. Som en kuriositet kan nämnas, att under klubbens första år fanns en bestämmelse enligt vilken medlemmarna fick böta 2 öre för varje svordom de lät undfalla sig på spelkvällarna.*

Sakta men säkert har SK Fenix arbetat sig upp från en obetydlig början till den största och spelstarkaste klubben inom sitt distrikt. Sedan Västergötlands Schackförbund bildades 1939 — tidigare omfattade distriktet Västergötland, Dalsland och Bohuslän — har klubben tagit hem lagmästerskapet i klass 1 alla år utom 1943, då Falköping trängde sig emellan.

Under den innevarande jubileumssäsongen har klubben mätt sina krafter i två stormatcher mot SS Manhem i Göteborg. Det bev seger i båda, första gången i Borås med 23½—9½, andra gången i Göteborg med 20½—19½. Men Schackklubben Kamraterna tog revansch för Göteborg genom att resa till Borås med 49 man och besegra Fenix med 27—22.

Vid jubileumsmiddagen på Stadshotellet med representanter för Borås stadsfullmäktige, Västergötlands Schackförbund och de flesta klubbarna inom distriktet blev klubben hyllad med tal, minnesgåvor och telegram. Bland talarna märktes särskilt Skara Schacksällskaps representant, veteranen Joel Fridlizius. Västergötlands Schackförbund utdelade genom sin sekreterare, redaktör Nils-J. Lybinger, diplom till sex av klubbens medlemmar för förtjänstfullt arbete inom distriktet.

Man kan tycka, att »Fenix» är ett egendomligt namn på en schackklubb. Men namnet valdes av stiftarna på grund av dess inneboende symbol. Och alla tecken tyder på, att klubben skall uppfylla den: odödlighet genom att alltid föryngra sig själv.

* Bör med höjd avgift tillämpas i alla klubbar! (Påhlmans anm.).

»Pengar åt schackspelarna!»

Stoltz' insats i Motala var klen i poänghänseende men stark på en annan punkt. I en intervju för Motala-Posten talade han fritt ur hjärtat om det svenska schacklivets svaga ekonomiska underlag och därav betingade svårigheter i fråga om internationell representation. Stadsmakterna nonchalerar uppenbart det svenska schackspelet, framhöll Stoltz bl. a. Intervjun väckte stort uppseende och återgavs i ett flertal tidningar. Aftonbladet behandlade frågan t. o. m. på ledarplats under den ovan citerade rubriken:

»Den svenska schackeliten har de senare åren visat att svenskarna kan spela schack även på bortaplan, att Sverige numera som schacknation marscherat upp i främsta ledet. Däremot är det klent beställt med myndigheternas officiella intresse för spelet, även om en och annan veklagan upphäves för att riksdagsmännen hellre tillbringar sin dag över brädena än i riksdagspulpeten. Denna brist på intresse från makthavarnas sida har gjort att den svenska schackrörelsen alltid tvingats och fortfarande tvingas avancera i motvind.

Schackspelet är nämligen en mera exklusiv idrott än den som bedrives på kolstybben, och när kämparna möts är publikintresset givetvis inte lika stort som vid ett världsrekordförsök på Stadion. Om svenska schackspelare skall resa utomlands för att representera Sverige, så måste de tigga ihop pengar på sina bara knän, förklarade Gösta Stoltz härom dagen. Och det är ett befängt förhållande. Han pekade också på det märkliga i att krigshärjade länder som Belgien och Tjeckoslovakien kunnat arrangera internationella turneringar, medan Sverige ännu inte anmält sin villighet till något sådant. Vi anses inte ha råd.

Varför inte ta av tipspengarna till ett sådant ändamål, frågar Stolz, och det förefaller oss vara en lämplig lösning. Världens alla schackspelare bildar en väldig international, och en turnering här i landet skulle ha ett reklam- och goodwill-värde för Sverige, som inte bör underskattas. Pengarna skulle med andra ord inte vara bortkastade, även om man anlägger en mycket krass syn på deras användning. Det är inte välgörenhet schackspelet behöver. Det behöver uppmuntran. Och när vi nu har en sådan källa att ösa ur som tipsmedlen, så varför skulle inte några av slantarna gå till schackspelarna?»

Ett förbiseende

som bör ha slagit ner som en bomb, gjorde sig de kända göteborgska schackexperterna Frank Dahlberg och Olof Kinnmark skyldiga till: vid resan till Motala var de så livligt inbegripna i analyser av — atombomben, att de glömde bort att byta tåg i Hallsberg! Det elaka snälltåget stannade sedan inte förrän — i Stockholm!! Med diplomatiska underhandlingar fick de båda atommästarna resa på statens bekostnad tillbaka över Mjölby, och vid ettiden på natten var de äntligen framme efter »rundresan». Vid uppehållet i huvudstaden åt de en bit mat. Det var ett förbiseende nr två för Kinnmarks del, ty han blev sjuk på natten av den pölsan. Vid första ronden dagen därpå, var Kinnmark bokstavligen matt i varje drag under sitt parti.

Ett förutseende

i den högre stilen får man väl anse det vara att före en tävling beställa sig ett radiobord, därför att en radio är uppsatt som pris. Man vet inte riktigt hur mycket allvar det låg i Sverigemästarens programkåseri, där han just avslöjade det där med det beställda bordet. Den fina Luxor-radion fick han i varje fall med sig hem.

Bordsvisa

vid Sveriges Schackförbunds 30:e kongress i Motala 1946.

Melodi: »*Svenska slott och herresäten*», sjungen av Edvard Persson.

Det sports över landet i kretsar så vida
och i alla tidningar sida för sida,
att Sveriges schackspelares finaste äss
har samlats i Motala till en kongress.

Och nu ha vi spelat i nästan en vecka.
Och mången kan tycka, att det skulle räcka.
Men vi, som vet bättre, vi anse det sunt,
att spela en stund varje dag året runt.

Hit kom herr Lundin, som är stor matadore.
Han kämpade väldigt liksom förra åre!
Och för att ge tävlingen en högre glans
kom Stoltz ifrån Holland att bryta en lans.

Men lansen bröts av, när han stötte mot Lubbe.
Då gick han och la' sej och sov på en kudde.
Sen dess har han ej kommit riktigt till sans.
Men att han är fin vet vi lite till mans.

En vikingakämpe av ädlaste sorten.
är Sköld ifrån Stockholm, fast Hjorth gjorde bort'en.
Hans kroppshydda är som hans spelkraft enorm.
Man kommer att tänka på just på Röde Orm.

Och Ekenberg, Växjö, deltagit i gamet,
så snart han haft ledigt för monradsystemet.
Hans klara geni lyser fram inte minst,
när förlustställningar skall förvandlas till vinst.

Skarp, Carlsson och Kinnmark där nere från Götet
är gossar, som inte är alls bakom flötet.
Då Kinnmark blev hungrig på tågresan hit,
han for först till Stockholm och fick sig en bit.

Från Norrköping kommer herr Pettersson, Wille.
Bland schackspelare här han räknas som snille.
Och fastän hans näsa den pekar rakt ner,
så strävar han uppåt mot skyn mer och mer.

Fru Hellmertz var tävlingens finaste docka.
Omkring hennes bord syntes karlar sig flocka.
På deras förstånd var det nog ingen brist.
Men ingenting övergår dock kvinnans list.

Och Ekelund han var kapten för rulljangsen.
Det fattades intet — blott skepparekransen.
När tiden var inne, blev väntan ej lång,
förr'n Ekelund skrek: »Sätt maskinen i gång!»

Och Lindqvist och Johansson, mästaregruppen
ha kämpat sig fram till finalen om cupen.
Vem av dem skall vinna vid denna kongress?
Ja, det är ej klart när det här går i press.

Om man bliver matt, tar man kanske en whisky.
Men det tror jag ej kan bli sagt om Krenzisky.
Han analyserat vart spelat parti.
som god diplomat bjöd han ofta remi.

En gång tänkte Abraham offra sin Isak .
Om Ni inte minns det, så är det en bisak.
Men Motalas Isak han själv offrat har,
så att det på brädet blev knappt något kvar.

Vår egen ordförande, Hornmark, med flera
liksom sprattelgubbar de ha fått agera.
Man drog i ett snöre och dom sprattla ut.
Nu känns det nog skönt, när de ha sprattlat slut.

Av schack blir man gammal men bara till åren,
ty var gång man vinner, man upplever våren.
Vi Motalabor därför hälsa Er får:
»Välkomna igen hit om tvåhundra år!»

M. Liljeblad.

Sensationen i Motala.

I schack — tystnadens spel — händer det blott sällan, att parterna yttrar något om själva spelet medan kampen ännu pågår. Diagramställningen uppkom i partiet Lundin—Sköld efter vits 76:e drag och nio timmars spel. Den lika långa tystnaden bröts plötsligt av svart, som nu tydligen var en smula otålig över att motståndaren inte behagade ge upp. Samtidigt som svart gjorde sitt drag fällde han denna litet sarkastiska anmärkning: »Vi ska inte ha någon patt här»! Draget i fråga var . . .

76. — — Kc4—c5 (??)
. . . varpå följde
77. Tf6—f4! Tg4—g1
78. Tf4—f1! o. s. v.

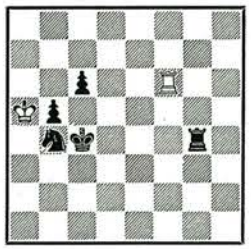

Till den dråpliga historien hör, att svart några drag tidigare i sista sekunden upptäckte ett annat försåtligt patthot!

Schackturneringen i Zaandam.

Sammanställning med hänsyn till vunna teoretiska rön.

Av *dr M. Euwe.*

För efterkrigstidens schackturneringar kan Hastingsturneringen tjäna som en måttstock och ur den synpunkten var med hänsyn till omständigheterna Zaandam en stark turnering. Ekström som i Hastings bara behövde tävla med Tartakower hade denna gång tre farliga konkurrenter och han har huvudsakligen sin landsman Stoltz att tacka för att han inte kom främst! Det gick för honom som för mig i Göteborg en gång i tiden, då min landsman dr Olland besegrade mig. Stoltz kom några dagar före turneringens början som ersättare för H. Steiner och var tvivelsutan en fullgod suppleant om man nu skall använda ett sådant ord om Europamästaren 1941. C. Kottnauer och K. Opocensky fingo emellertid inte fullvärdiga ersättare i respektive Kramer och Soultanbieff. De båda tjeckerna voro ej tillstädes när första ronden gick, men väl en tjeckisk landsman som närmast haft hand om deras affärer. Tre dagar senare inträffade emellertid Kottnauer och kunde då ge en tillfredsställande förklaring på missödet vadan han och hans landsman voro fullt ursäktade.

Szabo kom f. ö. också en dag senare, men hade i förväg anmält detta. Han ser blomstrande ut och ser ut att trivas. Aldrig skulle man tro att han varit med om så mycket under kriget! Inte heller hans spel förefaller ha lidit något. Blott en viss brist på koncentration skulle kanske kunna spåras.

Han stod i några partier mot Kramer, List, Thomas och Znosko rätt betänkligt men visade sig som en rutinerad och hård förkämpe. Bland de fyra främsta har han det bästa poängtalet: 2 på 3.

Emellan de första fyra och de övriga deltagarna gapar en klyfta av 2½ poäng. Tvivelsutan förklarar detta till en del det påfallande ringa procenttalet remipartier. Men också blott till en del! Ty även av de sex partierna, som de fyra första hade att spela med varandra, blev blott ett enda oavgjort. Man spelade följaktligen över lag synnerligen skarpt och ingen spelare har mer än 3 remier. Christoffel har t. ex. blott en remi, vilket är synnerligen anmärkningsvärt för en så ung spelare. Med sina 24 levnadsår var han turneringens yngste deltagare. Man kan också säga att han hade otur med sitt spel ty han förlorade de fem sista partierna efter att i turneringens första skede ha legat i främre träffen.

Med hänsyn till teorien kan lämnas följande tabellariska översikt:

Vits resultat: + 34, — 19, = 13, (sammanlagda antalet partier 66).

Öppna spel: + 10, — 4, = 2. Spanskt parti: + 7 — 3, = 2. Tvåspringarspel: + 2, —, —. Ungerskt parti: + 1, —, —. Wiener parti: + 0, — 1, —.

Halvöppna spel: + 6, — 3, = 3. Franskt parti: + 4, — 1, = 0. Sicilianskt: = 4, — 2, + 3. Caro Kann: + 1, — 0, = 0.

Slutna spel: + 13, — 7, = 4. Damgambit, Klassisk: + 7, — 1, = 1. Slavisk: + 5, — 4, = 1. Antagen: + 1, — 1, =2. Dambondespel: + 0, —1, = 0.

Halvslutna spel: +4, — 5, = 4. Kungsindiskt: + 2, — 3, = 3. Damindiskt: + 1, — 1, = 0. Bozoindiskt: + 1, — 0, = 0.

Flankspel (Engelskt): + 1, — 0, = 0.

Till följande spelöppningar resp. varianter lämnades beaktansvärda bidrag.

Spanskt parti: 1. e4, e5, 2. Sf3, Sc6. 3. Lb5 ,och nu 3. —, a6. 4. La4, Sf6. 5. 0—, —.

Öppna försvaret: 5. —, S×e4. 6. d4, b5. 7. Lb3, d5. 8. d×e5, Le6. 9. c3, —.

Frankfurtvarianten: 9. —, Lc5. 10. Sbd2, 0—0. 11. Lc2, f5. 12. Sb3, Lb6. 13. Sbd4, S×d4. 14. S×d4, L×d4. 15. c×d4. —.

Machenzies kombination: 15. —, f4. 16. f3, Sg3. 17. h×g3, f×g3. 18. Dd5, Lf5. 19. D×f5, T×f5. 20. L×f5, Dh4. 21. Lh3, D×d4†. 22. Kh1, D×e5. 23. Ld2, c5. (23. —, D×b2 som spelades i matchen USSR—USA är avgjort otillräckligt) 24. Tae1 (under Zaadamturneringen analyserades 24. b3 och enligt turneringsdeltagarnas åsikt är detta drag en väsentlig förstärkning i vits spelsätt) 24. —, D×b2. 25. Lf4, d4. 26. Te7, d3. 27. L×g3, Df6. 28. Td7, c4. 29. Te1, Td8.

Så långt är varianten redan bekant från ett parti Cortlever—Euwe, Amsterdam 1941. Cortlever drog 30. Le5 och förlorade slutligen. I partiet Znosko—Euwe i Zaandam-turneringen försökte vit med 30. Le6†, Kh8. 31. Lh3, Df8! men ävenledes utan framgång.

Jag vill dock ingalunda gå så långt att jag anser detta utslagsgivande. Hela varianten är utomordentligt svår och förmodligen ej ännu mogen för ett definitivt bedömande. Alltnog är det ett kuriosum att här se variantlängderna ända fram till 30:e draget.

Slutna försvaret (ryska varianten): 5. —, b5. 6. Lb3, d6. Denna fortsättning spelades tvenne gånger och ledde båda gångerna till ett för svart rätt tillfredsställande resultat.

Euwe—Mühring: 7. Sg5, d5. 8. e×d5, Sd4. 9. Sc3. (Detta är i varje fall ej ägnat att bereda svart svårigheter). 9. —, S×b3. 10. a×b3, b4. 11. Sc×e4, S×e4. 12. S×e4, D×d5 och svart står bra.

Znosko—Mühring: 7. c3, Sa5. 8. Lc2, c5. 9. h3, Dc7. 10. d4, g6. 11. a4, b4. 12. Lg5, Lg7. 13. Sbd2, Tb8! 14. d×e5, d×e5. 15. c×b4, T×b4! med fördel för svart.

Om vit vill slå på e5 och b4 så måste han göra detta innan svart spelar Tb8. Med den valda fortsättningen bildade den efterblivna bonden på b3 en ödesdiger svaghet i det vita spelet.

Tvåspringarspel 1. e4, e5, Sf3, Sc6 3. Lc4, Sf6.

I partiet Ekström—Wood kom åter »stympardraget» 4. Sg5 till heders. Det följde 4. —, d5. 5. e×d5, Sa5. 6. Lb5†, c6. 7. d×c6, b×c6. 8. Df3, Dc7. 9. Ld3 och svart erhöll ingen som helst ersättning för bonden. Efter den senaste tidens erfarenheter måste man ur svarts synpunkt antingen behandla tvåspringarspelet annorlunda (t. ex. 5. —, b5 eller 5. —, Sd4) eller också helt och hållet avskriva detsamma. Resultaten med 5. —, Sa5, äro i varje fall sorgliga för svart.

Wienerparti 1. e4, e5, Sc3, Sf6 3. Lc4, Sc6.

I partiet Christoffel—Wood begick vit ett egendomligt fel; han drog 4. f4? (i st. f. 4. d3) och kunde efter 4. —, S×e4! ej finna någon tillfredsställande fortsättning.

Skenoffret är här ännu starkare än i 3:e draget under det att 4. f4? visar sig som en synnerligen riskabel manöver.

Damgambit 1. d4, d5 2. c4.

Klassiskt försvar: 2. —, e6. 3. Sc3.

Tarrasch; svenska varianten: 3. —, c5. 4. c×d5, e×d5. 5. Sf3, Sc6. 6. g3, c4. 7. Lg2, Lb4. 8. 0—0, Sge7. 9. e4, d×e4. 10. S×e4, 0—0. 11. a3, La5. 12. Da4, Lb6. 13. Lg5, h6. 14. L×e7, D×e7. 15. d5, D×e4. 16. D×c6, b×c6. 17. Sd2. (Euwe—Stoltz).

I partiet följde nu: 17. —, Dd4? 18. S×c4, Le6. 19. S×b6, D×b6. 20. D×c6, D×b2. 21. Da6 med klar fördel för vit.

Senare undersökningar visade att svart med 17. —, De2! ungefär kan uppehålla jämvikten ty efter 18. S×c4, Le6. 19. S×b6 är det i partiet ödesdigra och framtvungna 19. —, D×b6 uteslutet.

Slaviskt försvar: 2. —, c6. 3. Sf3, Sf6. 4. Sc3.

Antaget slaviskt: 4. —, d×c4. 5. a4, Lf5. Här valdes tvenne gånger den gamla fortsättningen: 6. Se5, e6. 7. f3, Lb4.

Mühring—Ekström: 8. e4, Lg6. 9. L×c4, Sbd7. 10. S×d7, S×d7. 11. 0—0, 0—0. 12. Le3, Da5. 13. Sa2, Le7. 14. b4! och vit står utmärkt. Ekström hade underlåtit 8. —, L×e4 emedan detta offer enligt de bekanta analyserna leder till remi. Hans vinstförsök är emellertid säkerligen icke att tillråda.

Szabo—Euwe: 8. Lg5 (mera företagsamt än 8. e4 8. —, h6. 9. L×f6, D×f6. 10. e4, Lh7. 11. L×c4, 0—0. 12. Db3, c5. 13. Sg4, De7. 14. d5 med ett vackert spel för vit. Svart har här gjort två tvivelaktiga drag; först 9. —, D×f6 (i st. f. g×f6 liksom i 11. matchpartiet Euwe—Aljechin 1937) och sedan 12. —, c5 vilket nästan bör betecknas som ett rent feldrag. Szabo rekommenderar: 12. —, a5 men även De7 hade varit bättre. Bonden d4 är i denna variant ett angreppsobjekt som svart bör fasthålla konsekvent.

Anti—Meraner: 4. —, e6. 5. e3, Sbd7. 6. Dc2, Ld6. 7. e4, d×e4. 8. S×e4, S×e4. 9. D×e4, Sf6. 10. Dc2, Lb4†. 11. Ld2, L×d2. 12. D×d2, S×e4. 13. Dc2, Da5†. 14. Sd2, S×d2. 15. D×d2, D×d2†. 16. K×d2 och vit har det bättre slutspelet. (Stoltz—Kramer).

Aljechin förkastade 6. Dc2 men Stolz spelar detta med förkärlek och med framgång. Genast 7. e4 förtjänar beaktande under det att på 7. Ld3 svart erhåller ett bra spel med 7. —, d×c4! 8. L×c4, e5 o. s. v. (Davidson—Aljechin, Semmering 1926). Dock synes mig ifrågavarande parti icke särdeles utslagsgivande. Jag har vissa principiella betänkligheter mot det med 10. —, Lb4† begynnande avbytet och dessutom anser jag 16. —, Ke7 lämpligt och icke 16. —, 0—0 som Kramer spelade.

Kungsindiskt: 1. d4, Sf6. 2. c4, g6. 3. g3, Lg7. 4. Lg2, 0—0. 5. Sc3, d6. 6. Sf3, Sbd7. 7. 0—0, e5. 8. d×e5, d×e5. 9. Dc2, c6. 10. b3, De7. 11. e3! med gott spel för vit. (Stoltz—Christoffel). Som bekant är avbytesvarianten i huvudspelet i denna spelöppning icke att rekommendera för vit emedan punkten d4 blir svag. Men i samband med Lg2 och framför allt e3! i st. f. e4? ger avbytesmetoden åt vit ett bra och bekvämt spel. Detta kan vara ett skäl att mot 3. g3 välja de bekanta fortsättningarna 3. —, c6 eller 3. —, d5.

En fullträff.

Den gamle schackkämpen Löwenborg i Malmö uppvaktar oss då och då med skarpslipade specialkommentarer till

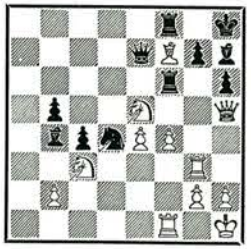

vissa ställningar. Hans senaste fynd är tydligen en fullträff: till partiet Szabo—Euwe (5598) påvisar han, att Euwe kunde ha vunnit efter vits 30:e drag (diagramställningen). I stället för 30 .—, Tf6×f7 (som ledde till förlust) hade svart till sitt förfogande det rent av förkrossande svaret 30. —, g7—g5! T ex. 31. Sg6†, L×g6. 32. L×g6, Dg7! 33. Sd5, D×g6. 34. D×g6, T×g6. 35. S×b4, Te6! 36. Te3 (vad annars?), T×f4! 37. T×f4, g×f4. 38 Te1, Sb3! 39. Sd5, Sc5. 40. S×f4 (eljest Sd3), T×e4. 41. T×e4 (Tf1, Sa4!), S×e4 och vinner lätt. Utöver Löwenborgs utmärkta analyser ha Ekström och Lundin letat både länge och väl utan att ha funnit ens några små, små remichanser för vit.

Partier

Från kongressen i Motala.

5599. Kungsindiskt försvar.

Spelat i landslagsklassen, rond 1.

E. Lundin, Stockholm.	**G. Stoltz,** Stockholm.
1. c2—c4	Sg8—f6
2. g2—g3	g7—g6
3. Lf1—g2	Lf8—g7
4. e2—e4	d7—d6
5. d2—d4	Lc8—g4

Med detta och nästa drag lockar svart fram bönderna för att sedan söka få motspel på damflygeln. Manövern är emellertid tidsödande och sämre än normalvarianten 5.—, Sbd7 jämte e7—e5.

6. f2—f3	Lg4—e6
7. d4—d5	Le6—d7
8. Sb1—c3	c7—c6
9. Lc1—e3	c6×d5
10. c4×d5	Sb8—a6
11. Sg1—e2	0—0
12. Dd1—d2	b7—b5
13. Se2—d4	b5—b4
14. Sc3—e2	Sa6—c5
15. 0—0	Dd8—b6

Leder till intressanta förvecklingar. På 15. —, a5 följer 16. Sb3 med gott spel för vit.

17. Sd4—b3	Lg7—h6
18. Se2—f4!	

L×c5 besvaras med D×c5†!

18. — —	Sc5×b3
19. a2×b3	Db6—b7
19. Dd2—f2!	

Ett dubbelhot, vilket emellertid blir farligt för svart först i och med att han ger sig in på vits damoffervariant. Denna kunde nämligen undvikas genom 19. —, Lb5.

19. — —	a7—a6
20. Sf4×g6	f7×g6

Om L×e3 så 21. S×g7†, Kh8. 22. D×e3, Lb5. 23. Sf5, L×f1. 24. Dh6 med vinstställning för vit.

21. Le3×h6	Sf6—g4

Så långt är svart med på noterna, och nu tänker han sig fortsättningen 22. Dd2, S×h6. 23. D×h6, Db6†. 24. Kh1, Dd4 med säker remi.

I stället kommer en överraskning.

Ställning efter 21. —, Sf6—g4.

22. f3×g4!!

En rätt så svår kombination därigenom att den avgörande torndubbleringen måste ske på omvägar.

22. — —	Tf8×f2
23. Tf3×f2	Db7—b6

Med denna fångsling av tornet på f2, och Lb5 som parad mot hotet Taf1, var svart förmodligen ännu ganska tillfredsställd med situationen.

24.Ta1—e1!

Efter detta drag blir svarts allvarliga läge klart: torndubblering-

en kommer till stånd över e3, och därmed är saken avgjord.

24. — — Lc8×g4

Det är likgiltigt om svart slår eller inte slår denna bonde.

25. h2—h3 Lf4—d7
26. Te1—e3 Ta8—c8

På 26. —, Dd8 synes vit snabbast få ett avgörande genom 27. e5, d×e5. 28. d6, Tc8. 29. d×e7, D×e7. 30. Ld5† o. s. v.

27. Te3—f3 Kg8—h8

Eller 27. —, Dd8. 28. Tf7.

28. Kg1—h2 Tc8—g8
29. Tf3—f8 Ld7—f5

Garderar den omedelbara matten. Partiet är visserligen ohållbart, men spänningen hålles uppe ända till slutet.

30. Tf8×g8† Kg8×h8
31. Tf2—f4 Kg8—f7
32. e4×f5 g6×f5
33. Tf2—h4! a6—a5
34. Lh6—f4 Kf7—g7
35. Th5—h6 Db6—f2
36. Th6—e6 Kg7—f7
37. Lf4—g5 Df2×b2
38. Te6×e7† Kf7—g6
39. Lg5—f4 Db2×b3
40. Lf4×d6 Db3—c2
41. Ld6—e5 b4—b3
42. Te7—g7† Kg6—h6
43. Tg7—g8! b3—b2
44. Le5—f4† Kh6—h5
45. g3—g4† Uppgivet.

Erhöll landslagsklassen skönhetspris.

5600. Engelskt parti.

Spelat i landslagsklassen, rond 2.

H. Carlsson, Göteborg.	**E. Lundin,** Stockholm.
1. c2—c4	e7—e6
2. g2—g3	d7—d5
3. c4×d5	

Detta är att vara alltför tillmötesgående mot svart, som nu får ett mycket bekvämt spel.

3. — — e6×d5
4. Lf1—g2 Sg8—f6
5. Sg1—f3 Lf8—d6
6. 0—0 0—0
7. b2—b3 Tf8—e8
8. Lc1—b2 Dd8—e7
9. Tf1—e1 c7—c6
10. d2—d3 Lc8—g4
11. Sb1—d2 Ld6—a3
12. Lb2×a3 De7×a3
13. Dd1—c1 Da3—a6

Svart undviker dambyte, ty redan nu har han givetvis sett att han 20 drag senare kommer att hota ogarderbar matt på g2!

14. Dc1—c3 Sb8—d7
15 .b3—b4 Te8—e7
16. a2—a4 Ta8—e8
17. e2—e3 Da6—b6
18. a4—a5 Db6—c7
19. Tf1—c1

Kanske 19. a6 ändå hade varit bättre. Nu stagnerar spelet på damflygeln rätt snart, medan matten på g2 kommer allt närmare — bara 15 drag kvar!

19. — — a7—a6
20. Sd2—b3 h7—h5
21. Sb3—c5 Lg4×f3
22. Lg2×f3 Sd7—e5
23. Lf3—g2 h5—h4
24. Dc3—d4 h4×g3
25. h2×g3 Sf6—g4
26. Tc1—c2 Dc7—d6

Med förenade ansträngningar lyckas det parterna att uppnå mattställningen — bara 7 drag kvar!

27. Dd4—f4 Dd6—g6
28. Lg2—h3 Dg6—h5
29. Lh3—g2

Bättre 29. Kg2, och vit kommer undan det värsta genom att offra en bonde: 29. —, g5. 3. Dd4, Sh6. 31. g4. På S×g4 följer nu 32. L×g4, och svart måste byta dam men har goda chanser i slutspelet. Men matten på g2 hade dunstat bort!

29. — — g7—g5
30. Df4—d4 Sg4—h2!

Eller 30. Df5, Te6!

31. Dd4—b2 g5—g4
32. Db2—b1 Se5—f3†
33. Lg2×f3 g2×f3

Uppgivet.

Slutställning.

5601. Spanskt parti.

Spelat i landslagsklassen.

S. Hjorth, Uppsala.	**E. Lundin,** Stockholm.
1. e2—e4	e7—e5
2. Sg1—f3	Sb8—c6
3. Lf1—b5	Sg8—f6

Ett fullt korrekt försvar. Med 4. Sc3 kan vit övergå till Fyrspringarspel.

4. 0—0 Sf6×e4
5. d2—d4 Lf8—e7
6. Dd1—e2 Se4—d6
7. Lb5×c6 b7×c6
8. d4×e5 Sd6—b7

Lasker bedömde denna ställning på följande sätt i sin bok »Common Sense in Chess» (1896): »Åtskilliga försök ha gjorts, för att visa, att vit här har det bättre spelet. Jag tror ej, att vit har den ringaste fördel, utan är böjd för att tillerkänna det parti större livskraft, som har tillbakahållit sina strdskrafter».

9. Sb1—c3 Sb7—c5

Säkrare är 9. —, 0—0. På textdraget bör vit spela 10. Sd4, varpå La6 ej är tillrådligt för 11. Dg4.

10. Sc3—e4 Sc5—e6
11. Lc1—e3 0—0
12. Ta1—d1 d7—d5
13. e5×d6 ep. c7×d6
14. Sf3—d4

Här synes 14. c4 vara ett tillfredsställande drag.

14. — — Se6×d4
15. Le3×d4 Dd8—c7
16. f2—f4

Även här vore c4 lämpligt. Ett kungsangrepp har däremot inga utsikter att lyckas.

16.— — d6—d5
17. Se4—g3 f7—f6!
18. De2—f3 Le7—d6
19. Sg3—h5

Leder snabbt till en förlorad ställning. Men också på andra drag har svart med sitt löparpar de bästa chanserna.

19. — — Lc8—f5

20.	Td1—d2	Ta8—e8
21.	b2—b3	Te8—e4
22.	g2—g4	

Ytterligare försvagning. Partiet stod dock ej att rädda.

22.	— —	Lf5—g6
23.	f4—f5	Lg6×h5
24.	g4×h5	Ld6—f4
25.	Td2—d3	Lf4×h2†
26.	Kg1—g2	Tf8—e8
27.	Ld4×a7	

Möjliggör en nätt avslutning.

27.	— —	Te4—f4
28.	Df3—d1	Dc7×a7
29.	Kg2×h2	Tf4—f2†
30.	Kh2—h1	Te8—e2
31.	Td3—h3	Da7—e3!

Uppgivet.

Slutställning.

5602. Franskt parti.

Spelat i landslagsklassen, rond 2.

B. Ekenberg, Växjö		**K. Sköld,** Stockholm.
1.	e2—e4	e7—e6
2.	Dd1—e2	c7—c5
3.	f2—f4	Lf8—e7
4.	Sg1—f3	d7—d5
5.	d2—d3	b7—b6
6.	g2—g3	Lc8—b7
7.	Lf1—g2	d5×e4
8.	d3×e4	Sg8—f6
9.	e4—e5	Sf6—d7
10.	0—0	0—0
11.	Tf1—d1	Dd8—c7
12.	Sb1—c3	a7—a6
13.	Sc3—e4	b5—b6
14.	Se4—d6	Lb7—d5
15.	Sd6—f5!	Sd7—b6
16.	Sf5×e7†	Dc7×e7
17.	b2—b3	Sb8—c6
18.	Lc1—e3	Ta8—c8

Hittills har spelet förflutit utan större sensationer. Chanserna väga ungefär lika efter ett »lungt» drag som t. ex. 19. Df2.

19.	a2—a4	

Kanske inte efter detta, men efter nästa drag är olyckan skedd.

19.	— —	b5×a4
20.	De2×a6?	

Vit upptäcker ej faran, annars nöjde han sig nog med 20. b×a4.

Ställning efter 20. De2×a6.

20.	— —	Sc6—b4!
21.	Da6×b6	Sb4×c2
22.	b3×a4	

Det fanns inget bättre. Svart får nu vinstspel.

22.	— —	Sc2×e3
23.	Td1—d3	Se3×g2
24.	Kg1×g2	Tc8—b8
25.	Db6—a5	Tb8—b4

Hotar damvinst genom Ta8.

26.	Ta1—d1	De7—b7

Naturligtvis ej 26. —, Ta8 för 29. D×a8†!

27.	Td1—d2	Tb4—b3
28.	Td3×b3	Db7×b3
29.	Td2—f2	c5—c4
30.	Da5—d2	c4—c3
31.	Dd2—c2	Tf8—b8
32.	Dc2×b3	Tb8×b3
33.	Kg2—h3	Tb3—b2
34.	Tf2×b2	c3×b2
35.	Sf3—d2	Ld5—c4

och svart vann.

5603. Kungsindiskt försvar.

Spelat i landslagsklassen, rond 1.

W. Pettersson, Norrköping.		**B. Ekenberg,** Växjö.
1.	d2—d4	Sg8—f6
2.	c2—c4	d7—d6
3.	g2—g3	g7—g6
4.	Lf1—g2	Lf8—g7
5.	Sg1—f3	Sb8—d7
6.	0—0	0—0
7.	Sb1—c3	e7—e5
8.	Lc1—g5	

Löparefärden tur och retur g5—c1 är inte direkt dålig, fast det nog finns bättre metoder: 8. e4 och 8. b3.

8.	— —	h7—h6
9.	Lg5—e3	Sf6—g4
10.	Le3—c1	f7—f5
11.	e2—e4	f5×e4
12.	Sc3×e4	Sg4—f6
13.	Se4×f6†	Dd8×f6
14.	Lc1—e3	c7—c6
15.	Dd1—d2	g6—g5
16.	Ta1—d1	e5—e4!

En bra utväg just i det kritiska momentet.

17.	Sf3—e1	Sd7—b6
18.	Td1—c1	

Naturligare förefaller 18. b3.

18.	— —	Lc8—f5
19.	f2—f3	Df6—e6
20.	d4—d5	

Härpå måste vit ganska snart konstatera, att han »räknat fel».

20.	— —	c6×d5
21.	Le3×b6	a7×b6
22.	c4×d5	e4—e3!
23.	Dd2—e2	De6×d5
24.	Tc1—d1	Dd5—c5
25.	f3—f4	Lf5—g4!
26.	Lg2—d5†	Dc5×d5
27.	De2×g4	Dd5—c5
28.	Se1—d3	Dc5—f5

Nu har vit att välja mellan ett återtåg till e2 eller dambyte — båda alternativen lika oangenäma.

29.	Dg4×f5	Tf8×f5
30.	Td1—a1	e3—e2
31.	Tf1—e1	Tf5—d5
32.	Sd3—f2	Lg7×b2
33.	Ta1—b1	Td5—d2
34.	f4×g5	d6—d5
35.	g5×h6	Ta8×a2
36.	g3—g4	Td2—c2
37.	g4—g5	Lb2—c3
38.	g5—g6	Lc3×e1
39.	Tb1×e1	Tc2—c6
40.	Sf2—g4	Tc6×g6
41.	h2—h3	d5—d4
42.	Kg1—f2	d4—d3

Uppgivet.

5604. Indiskt parti.

Spelat i landslagsklassen, rond 7.

H. Carlsson, Göteborg.	**S. Hjorth,** Uppsala.
1. d2—d4	Sg8—f6
2. c2—c4	e7—e6
3. Sb1—c3	Lf8—b4
4. Dd1—c2	d7—d6
5. a2—a3	

Starkare är 5. Lg5, enligt partiet Aljechin—Nimzowitsch, New York 1927.

6. Dc2×c3	b7—b6

Bättre 6. —, Se4.

7. Dc3—f3	d6—d5
8. Lc1—g5	Sb8—d7
9. c4×d5	e6×d5
10. Df3—e3†!	Ke8—f8

Bättre 10. —, De7, ehuru vit har de bästa chanserna även efter dambyte.

11. Sg1—f3	h7—h6
12. Lg5—h4	g7—g5
13. Lh4—g3	Kf8—g7

Den unge svartspelaren, ännu i avsaknad av rutin, har i den nu uppkomna ställningen totalt underskaffat motståndarens möjligheter. Svart trodde sig stå starkt, men han måste ge slaget förlorat efter blott några få drag.

14. Sf3—e5	Th8—e8
15. De3—f3	Sd7—f8
16. Ta1—c1	Lc8—b7
17. h2—h4	c7—c5
18. h4×g5	h6×g5
19. Df3—f5	

Härmed är det praktiskt taget redan slut.

19. — —	Sf8—e6

Ställning efter 19. —, Sf8—e6.

20. Th1—h7†!	Kg7—g8
21. Th7×f7	Uppgivet.

5605. Spanskt parti.

Spelat i mästarklassen, grupp 1.

L. Lindberg, Stockholm.	**H. Brynhammar,** Kiruna.
1. e2—e4	e7—e5
2. Sg1—f3	Sb8—c6
3. Lf1—b5	a7—a6
4. Lb5—a4	Sg8—f6
5. 0—0	Sf6×e4
6. d2—d4	b7—b5
7. La4—b3	d7—d5
8. d4×e5	Lc8—e6
9. c2—c3	Lf8—e7
10. Lb3—c2	0—0
11. Dd1—e2	f7—f6

Beträffande detta bondeoffer se även parti 5590.

12. Sf3—d4	

Här anges som bättre 12. e×f6, T×f6. 13. Sg5 med slutligen ungefär lika chanser.

12. — —	Sc6×d4
13. c3×d4	f6×e5
14. f2—f3	Se4—f6

Bättre 14. —, Sd5. 15. d×e5, Sf5.

15. d4×e5	Sf6—e8
16. f3—f4	g7—g6
17. g2—g4	

Ett djärvt stormangrepp, som lyckas, trots att vits utveckling ännu är bristfällig.

17. — —	Se8—g7
18. h2—h3	c7—c5
19. Sb1—d2	c5—c4

Den härmed inledda manövern strandar på att vit har en liten finess i beredskap. Riktigt vore 19. —, Kh8.

20. De2—g2	Le7—c5†
21. Kg1—h1	Lc5—e3
22. f4—f5	Le6—c8

Ställning efter 22. —, Le6—c8.

23. Sd2—e4!	Le3×c1
24. Se4—f6†	Kg8—h8
25. Ta1×c1	Lc8—b7
26. f5×g6	Dd8—e7
27. Tc1—e1	Sg7—e6
28. g4—g5	Ta8—a7

Svarts ställning är givetvis hopplös på alla drag.

29. Sf6×h7	Tf8—f4
30. Tf1×f4	Se6×f4
31. Dg2—f2	d5—d4†
32. Kg1—h2	d4—d3
33. Df2×f4	De7—g7
34. Df4—h4	Kh8—g8
35. Sh7—f6†	Kg8—f8
36. Te1—f1	Dg7×g6
37. Dh4—d4	Ta7—a8
38. Dd4—d6†	Kf8—g7
39. Dd6—e7†	Kg7—h8
40. Tf1—f4	Uppgivet.

Erhöll ett skönhetspris.

5606. Spanskt parti.

Spelat i mästarklassen, grupp 2.

R. Bjurulf, Stockholm.	**H. Fröberg,** Härnösand.
1. e2—e4	e7—e5
2. Sg1—f3	Sb8—c6
3. Lf1—b5	a7—a6
4. Lb5—a4	Sg8—f6
5. d2—d3	d7—d6
6. c2—c3	Lf8—e7
7. 0—0	0—0
8. Tf1—e1	Lc8—g4
9. h2—h3	Lg4—h5
10. Sb1—d2	h7—h6
11. g2—g4	Lh5—g6
12. Sd2—f1	Sf6—h7
13. Sf1—g3	Dd8—c8

Meningen med detta är oklar (att bereda springaren plats på d8?); dock är läget sådant, att det inte är lätt att hitta någon »poänggivande» plan.

14. Sg3—f5	b7—b5
15. La4—b3	Tf8—e8
16. Lb3—d5	Dc8—d7
17. a2—a4	Ta8—b8
18. a4×b5	a6×b5
19. Kg1—h2	Sc6—d8
20. Lc1—e3	Sd8—e6

Att vits torn i 23:e draget slår en av de svarta löparna (vilken?)

låter som en saga, men är faktiskt sant!

Ställning efter 20. —, Sd8—e6.

21.	Ta1—a6	Se6—d8
22.	Sf3×e5!	d6×e5
23.	Ta6×g6(!)	Kg8—h8
24.	Tg6×g7	Le7—f6
25.	Lg5×h6	Lf6×g7
26.	Lh6×g7†	Kh8—g8
27.	g4—g5	Sd8—e6
28.	Dd1—h5!	Se6×g7
29.	Dh5—g6	Dd7×f5
30.	e4×f5	Kg8—h8
31.	Ld5×f7	Te8—f8
32.	Te1—e4	Uppgivet.

En »poänggivande» och humoristisk sommarhistoria!

5607. Aljechins försvar.

Spelat i mästarklassen, grupp 2.

Frank Dahlberg, Göteborg.	**Inge Johansson,** Malmö.
1. e2—e4	Sg8—f6
2. Sb1—c3	d7—d5
3. e4—e5	d5—d4
4. e5×f6	d4×c3
5. f6×g7	c3×d2†
6. Lc1×d2	

6. D×d2 ger lka spel, textfortsättningen innebär risker för vit.

6.	— —	Lf8×g7
7.	c2—c3	Lc8—f5
8.	Lf1—c4	Sb8—c6
9.	Dd1—b3	0—0
10.	0—0—0	Sc6—a5
11.	Db3—b5	Sa5×c4
12.	Db5×f5	e7—e6
13.	Df5—g4	Sc4—e5
14.	Dg4—g3	Dd8—f6

Vits ingalunda ofarliga angrepp strandar slutligen på det perfekta försvar, som svart presterar.

15.	Ld2—g5	Df6—g6
16.	f2—f4	Se5—c4
17.	Sg1—f3	Sc4—e3
18.	Td1—d2	Se3—f5
19.	Dg3—e1	h7—h6
20.	Sf3—h4	Dg6—h7
21.	Sh4×f5	Dh7×f5
22.	g2—g4	Df5—a5
23.	Lg5—e7	Tf8—e8
24.	Td2—d 7	Da5×a2
25.	De1—e4	

Ställning efter 25. De1—e4.

25.	— —	Lg7×c3!

Om nu 26. b×c3 så T×e7!

26.	Le7—a3	Lc3—g7
27.	g4—g5	h6×g5
28.	f4×g5	Ta8—d8
29.	Th1—d1	Td8×d7
30.	Td1×d7	Da2—a1†
31.	Kc1—c2	Da1—f1
32.	g5—g6	f7×g6
33.	De4×b7	Df1—f5†
34.	Kc2—b3	Lg7—e5
35.	h2—h4	a7—a5
36.	La3—e7	Df5—f7
37.	Db7—b5	Te8×e7
38.	Td7—d8†	Kg8—h7
39.	Db5×e5	Df7—g7
40.	De5—g5	e6—e5
41.	Kb3—a3	Dg7—f7
42.	Td8—a8	Te7—d7
43.	b2—b3	Td7—d3
44.	Ta8—b8	a3—a4
45.	Ka3×a4	Df7—d7†
46.	Ka4—a3	Dd7—d6†.

Uppgivet.

En stark sak av den nye landslagsspelaren, som sällan eller aldrig släpper efter på sitt kända lugn — även det en stark sak!

Hedersamt nederlag för England mot Sovjet.

Radiomatchen Sovjet—England den 22 juni resulterade i seger för Sovjet med 14—6. England lyckades således uppnå en och en halv poäng bättre resultat än starka USA. Vid första bordet hade Alexander, England, att möta världsmästerskapskandidaten och Sovjets champion Botvinnik. Redan i första ronden hade Alexander sin fruktade motståndare på fallrepet, men förivrade sig. I andra ronden tog han emellertid revansch. Vi återge partiet här nedan.

Vit får övertaget i spelöppningen, och i 14:e draget ser sig svart föranlåten att prisge kvalitet för att få motspel. Botvinnik kämpar hårt för att hålla spelet, men engelsmannen har situationen i sin hand och hemför en vacker seger.

5608. Franskt parti.

Alexander, England.	**Botvinnik,** Sovjet.
1. e2—e4	e7—e6
2. d2—d4	d7—d5
3. Sb1—c3	Lf8—b4
4. e4—e5	c7—c5
5. a2—a3	Lb4×c3†
6. b2×c3	Sg8—e7
7. Dd1—g4	c5×d4
8. Dg4×g7	Th8—g8
9. Dg7×h7	Dd8—a5
10. Ta1—b1	Da5×c3†
11. Lc1—d2	Dc3—c7
12. f2—f4	Sb8—c6
13. Sg1—f3	Lc8—d7
14. Sf3—g5	Tg8×g5
15. f4×g5	0—0—0
16. Dh7×f 7	Dc7×e5†
17. Ke1—d1	Se7—f5
18. g5—g6	Sf5—e3†
19. Kd1—c1	De5—e4
20. Lf1—d3	De4×g2
21. Th1—e1	Sc6—e5
22. Df7—f4	Se5—f3
23. Te1—e2	Dg2—h3
24. Ld2×e3	e6—e5
25. Df4—f7	d4×e3
26. g6—g7	Dh3—g4
27. h2—h3	Dg4—g1†
28. Kc1—b2	Dg1—g3
29. Ld3—g6	Sf3—d4
30. g7—g8D	Td8×g8
31. Df7×g8†	Kc8—c7
32. Dg8—h7	Kc7—d6
33. Lg6—d3	e5—e4
34. Dh7—h6†	Kd6—c7
35. Te2×e3	Dg3—e5
36. Kb2—a2	Sd4—f5
37. Dh6—g5	Ld7—e6
38. Ld3—e2	d5—d4†
39. Te3—b3	b7—b5
40. Dg5—d2	d4—d3
41. Le2—g4.	Uppgivet.

Problem

Bidrag och lösningar sändas till GUNNAR ANDERSSON, Katarina Bangata 15, 1 tr., Stockholm.

Eventuellt problemmatch Holland—Sverige.

Inofffficiellt har holländarna genom J. J. P. A. Seilberger hört sig för om möjligheten av en problemmatch mot Sverige. Det skulle i så fall gälla tematurneringar för tvådragare och tredragare. En eventuell match kommer från svensk sida att organiseras av Stockholms Problemschackklubb. För att utröna om intresse för en match mot holländarna finnes bland de svenska problemisterna uppmanar Stockholms Problemschackklubb dem som vill garantera sin medverkan, om matchen kommer till stånd, att meddela sig före den 15 sept. .1946 med klubbens sekreterare H. Hultberg, Odengatan 35, 3 tr. (Carlson), Stockholm.

Utlysta tematurneringar.

Holländska Problemistförbundet utlyser en tematurnering för tvådragare. Två temaexempel, båda av J. J. Rietveld: *1.* Kh7, Dd7, Tc8, h5, La7, f1, Se7, g6, Ba3, c2, d2, f3 — Kc4, Dd3, Tb3, c7, La8, Sb4, d6, Ba6 b5, f4. 2 matt. Förspel: 1. — Sd6 likg. 2. Dd4 matt, 1. —, Sf5 (ff) 2. Se5 matt, lösning: 1. Sf5 (2. S×d6 matt), Sd6 likg. 2. Sf5 matt, 1. —, Sf7 2. Sf4 matt. *2.* Kh8, Dh5, Tc7, d8, La6, d6, Sc8, g4, Be3, f3 — Kd5, Dd2, Ta8, c2, La3, h7, Sd7, f5, Ba7, c4, e6, f6. 2 matt. Förspel: 1. — ,Sd7 likg. 2. Se7 matt. 1. —, Se5 (ff) 2. S×f6 matt, lösning: 1. Le5 (2. e4 matt), Sf5 likg. 2. S×f6 matt ,1. —, Sd6 (ff) 2. Se7 matt. Den oss tillgängliga franska texten är långrandig, men temat torde med den terminologi vi använder här i landet kunna karakteriseras så: Reflextemat fördelat på förspel och lösning. Problem på diagram med fullständig lösning till J. J. P. A. Seilberger, 173 Paets v. Troostw. str., Haag, Holland före den 1 sept. 1946.

Xadrez Brasileiro utlyser en tematurnering för tvådragare över följande tema: En svart pjäs likgiltiga försvar leder till matt med dubbelschack, varvid en vit linje avskäres. Svarts ff-drag skär av en annan vit linje, vilket leder till en annan matt med samma batteri. Temaexempel: M. da Silveira (X. B., X, 1945) Kh5, Dd8, Ta5, e8, Lb2, c6, Sb4, d5, Bf6, g2, g4 — Ke4, Dc8, Dc8, Te6, La4, f8, Sd6, Bd3, e3, f4. 2 matt. 1. Sa6 (2. Sc5 matt), Sd6 likg. 2. Sc3 matt, 1. —, Sb5 (ff). 2. Sc7 matt. Problem till Dr. M. da Silveira, Ruq Goncalves Dias 46, Rio de Janeiro, Brasilien. Frist till 20 okt. 1946.

Korrektur. Problem 8973 (Hultberg), nov. 1945, är som hrr E. Mossborn och I. Mäkihovi påpekat felaktig och korrigeras genom tillsättande av *vita bönder på c2 och g2.* Hr Mossborn har vidare upptäckt, att 9030 (Wirtanen), mars 1946, är olösl. efter 1. —, Td1. — För att förhindra en bilösning i 9062 (Burbach) utbyter förf. *Th2 mot en svart Bc7.*

Schacknytt

Olaf Smedal död.

Norsk Sjakkforbunds president direktör Olaf Smedal har avlidit. Han var född i Oslo 1887. Smedal var en av stiftarna av Norsk Sjakkforbund och beklädde posten som dess president i närmare tjugotre år. Hans insats för norskt schackliv har varit av den största betydelse, och i ett fruktbringande samarbete med bl. a. Ludvig Collijn ägnade han sina krafter även åt det nordiska schackförbundets utveckling. I yngre år var Smedal en aktiv och framstående spelare, som med goda resultat deltog i både internationella och norska turneringar. Vid nordiska kongressen i Kristiania (Oslo) tog Smedal tredje pris i mästarklassen.

Korrespondensschackolympiaden.

Den 2 juli 1946 startade den 4:e gruppen i korrespondensschackolympiaden. Sverige representeras av ett starkt och intressant lag *Sverige IV* (1. Z. Nilsson, 2. Bertil Wikström, 3. O. Sterner, 4. Olle Smith, 5. Rune Strand, 6. S. Isaksson). Övriga la gi gruppen äro *Danmark III, Australien* (med bl. a. C. J. S. Purdy, Koshnitsky, Goldstein), *Frankrike II* (med bl. a. I. Bernstein), *Belgien I* (med bl. a. V. Soultanbieff), *Belgien II* och *Portugal II.*

Grupp 5 kommer att innefatta lag från Nord- och Sydamerika m. fl. (U.S.A., Mexico, Brasilien, Uruguay, Argentina, Island och New Zealand) medan *grupp 6* planeras mellan Ungern, Polen, Österrike, Belgien och Sovjetunionen. Ytterligare meddelanden om ICCA:s tävlingar publiceras i förbundets månadsbulletin (Kr. 3: — per halvår).

Svenska korrespondensspelare kan anmäla sig till flera olika turneringar: 1) the BCCA Handicap (avgift Kr. 7: — för nya och Kr. 5: — för äldre medlemmar gällande till 30/8 1947). 2) the PCC Handicap (avgift Kr. 5: — gällande till 31/12 1946) samt 3) ICCA:s esperanto-turneringar, till vilka redan anmälningar inkommit från 31 spelare från 9 olika länder (avgift per grupp Kr. 5: —).

Samtliga ovannämnda avgifter insättas å undertecknads postgironr 156169. Meddela antalet motståndare, som önskas.

Erik Larsson, Kinnekullevägen 37, Traneberg.

Turneringsledare i the International Correspondense Chess Association.

Lundin och Stoltz till Groningen.

Under tiden 13 augusti—8 september spelas i staden Groningen i norra Holland den sedan länge förberedda turnering i vilken ett 20-tal av de främsta mästarna i världen komma att deltaga. Huruvida turneringen blir så starkt representerad som arrangörerna planerat, beror helt och hållet på om de fem inbjudna ryska stormästarna infinna sig. En engelsk schacktidskrift kommenterar den frågan på så sätt, att den tar för givet att det blir samma fem ryssar som spelade i Hastings, London och Zaandam!

De som redan anses som säkra deltagare äro i skrivande stund: Denker, Fine och Steiner (U. S. A.), Yanowsky (Canada), Tartakower (Frankrike), Christoffel (Schweiz), Kottnauer (Tjeckoslovakien), Szabo (Ungern), O'Kelly (Belgien), Euwe och Prins (Holland) samt svenskarna Lundin och Stoltz. Inbjudan har även sänts till Bernstein, Reshevsky samt en engelsk mästare.

Moskva utklassade Prag i revanschmatchen med slutsiffrorna 28½—7½. Vid den första matchen i Prag nådde tjeckerna det betydligt finare resultatet 23—13. I Moskvas lag spelade Smyslov, Kotov, Bronstein, Bondarevsky, Lilienthal och Alatorsev. Praglaget: Kottnauer, Katetov, Pachman, Opocensky, Zita och Shajtar.

Amerikanska mästerskapet har avgjorts genom en nyligen slutförd titelmatch Denker—Steiner, varvid den förstnämnde hemförde segern med 6—4 och därmed behöll sitt mästerskap. Att man numera ej får se Fine och Reshevsky med i kampen om mästerskapet, beror sannolikt endast på, att nämnda storheter förbundit sitt deltagande med även efter amerikanska förhållanden oskäliga villkor.

Spanska mästerskapet har erövrats av Arturito Pomar.

Allan Werle har inbjudits av finska arbetarschackförbundet till en turnering i Helsingfors i slutet av juli. Bland deltagarna märkes den kände finske mästaren I. Solin.

Finsk-rysk turnering. I Leningrad spelas från den 23 juli och tre veckor framåt en turnering till vilken Böök jämte två andra finska mästare inbjudits. Därmed återgäldar ryssarna det finska arrangemanget från februari, då Leningrad-mästarna Lisitzin och Ragosin spelade i Helsingfors.

Nordiska kongressen i Köpenhamn.

Kungapokal i landslagsklassen.

Dansk Skak Union har erhållit meddelande om, att konung Christian uppsätter ett hederspris till nordiska turneringen. Priset tillfaller segraren i landslagsklassen.

Lördagen den 3 augusti kl. 12 samlas deltagarna i Handels- och Kontoristföreningens lokaler (Bispetorvet 1) och kl. 13 tager spelet sin början. Från Sverige deltar i landslagsklassen Henrik Carlsson, Eric Jonsson och Olof Kinnmark från Göteborg och Z. Nilsson, Stockholm. Titelförsvararen Lundin är förhindrad genom sitt deltagande i den stora turneringen i Groningen. Från Finland kommer Solin, och även Norge blir representerat med en eller flera deltagare.

Nästa nummer av tidskriften kommer i september med anledning av red:s Hollandsresa. Det blir i gengäld ett stort och innehållsrikt dubbelnummer.

Lösning till "problemet" på omslaget i förra numret: 1. Dg5!!

Zetterström & Persson, Boktryckeri A.-B., Stockholm 1946

Schacklitteratur och schackmateriel.

BÖÖK: Shakkistrategiiaa ja taktiikkaa	Kr.	3:50
CAPABLANCA: Lärobok i schack	»	6:60
COLLIJN: Lärobok i schack för nybörjare; kart.	»	4:—
» » » » » » (stora läroboken)	»	13:75
COLLIJNTURNERINGEN 1938 (45 partier, 21 problem)	»	1:—
EUWE: Spelöppningsteori, 12 delar. Pr del kr. 2:50; hela verket	»	28:—
CEDER: Mattförförelseproblem	»	4:45
HOLM: 55 Schackstudier (nedsatt pris)	»	1:—
MANDAL: Den äldre svenska schacklitteraturen	»	1:—
NIELSEN: Kongeangrebet	»	7:75
» Nimzowitsch, Danmarks Skaklærer	»	13:25
ROS: Samuel Loyd, 160 utvalda problem (nedsatt pris)	»	2:—
SPIELMANN: K. Schlechter, 126 partier	»	4:25
STÅHLBERG: Schack och schackmästare	»	3:90
WIGFORSS-STÅHLBERG: Hur man spelar schack	»	6:60
TIDSKRIFT FÖR SCHACK: 1908—1917, 1919—1924 per årgång	»	4:—
» » » 1925—1927 per årgång	»	2:—
» » » 1929—1934 per årgång	»	4:—
» » » 1935, 1938—1940 per årgång	»	5:—
» » » 1942—1945 per årgång	»	6:—
SCHACKSPEL (Stauntonmodell)	»	13:60
» (Klubbmodell)	»	4:75
SCHACKMATTOR (styvt papper 45×45)	»	0:50
» (uppklistrade å papp)	»	3:—
SCHACKPROTOKOLL (per 100 kr. 1:25) per 1,000	»	11:—
FÖRSEGLINGSKUVERT (per 100 st.)	»	1:70
TURNERINGSTABELLER (rondlistor) 6—8—10 spelare, per st.	»	0:03
» » 12—14—16 spelare, per st.	»	0:04
KORRESPONDENSKORT (per 100 st.)	»	1:15

TIDSKRIFT FÖR SCHACKS FÖRLAG

Alströmergatan 32 • Stockholm

SCHACKSPELET I SVERIGE Från äldsta till nuvarande tid

Minnesskrift

Utgiven av Sveriges Schackförbund
i anledning av dess 25. kongress

Prenumeranter å Tidskrift för Schack erhålla minnesskriften för Kr. **4:—**.

Nu på svenska språket!

SPELÖPPNINGSTEORI

Av **Dr M. EUWE**

Ett standardverk över den moderna spelöppningsteorin.

Serien består av tolv delar.

1. **SLUTNA SPEL I.**
   Klassisk Damgambit: Ortodox med variationer.
2. **SLUTNA SPEL II.**
   Klassisk Damgambit: Cambridge-Springs, Manhattan, Tarrasch.
3. **SLUTNA SPEL III.**
   Damgambit: Slaviskt, Albin, Antagen m. fl.
   Dambondespel: Colle m. fl.
4. **HALVSLUTNA SPEL I.**
   Nimzo-indiskt.
5. **HALVSLUTNA SPEL II.**
   Kungsindiskt, Grünfeld, Gammalindiskt, Damindiskt.
6. **HALVSLUTNA SPEL III.**
   Budapest, Blumenfeld, Holländskt m. fl.
7. **FLANKSPEL.**
   Engelskt med variationer, Indiskt i förhand, Reti, Bird, From m. fl.
8. **HALVÖPPNA SPEL I.**
   Franskt Caro—Kann.
9. **HALVÖPPNA SPEL II.**
   Sicilianskt, Aljechins försvar och diverse.
10. **ÖPPNA SPEL I.**
    Spanskt, Tre- och Fyrspringarspel.
11. **ÖPPNA SPEL II.**
    Tvåspringarspel, Italienskt, Skotskt, Ryskt, Philidor m. fl.
12. **ÖPPNA SPEL III.**
    Kungsgambit, Wienerparti, Löparspel, Centrumgambit m. fl.

Pris per del kr. 2:50. Hela verket kr. 28:—.

Beställning sker enklast genom inbetalning å postgiro 3973.

TIDSKRIFT FÖR SCHACKS FÖRLAG

Alströmergatan 32 • Stockholm.

Zetterström & Persson, Boktryckeri A.-B., Stockholm 1946

Pris 50 öre.